

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs

Pērses iela 2, Rīga, LV-1011, tālr. 67031703, fakss 67031793, e-pasts info@ur.gov.lv, www.ur.gov.lv

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Konsultatīvās padomes sēdes
PROTOKOLS
Rīgā

03.07.2019

Nr.1-29/11

Sanāksmi vada:

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
galvenā valsts notāre

Guna Paidere

Piedalās:

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
Konsultatīvās padomes locekļi:

Latvijas Zvērinātu advokātu padomes pārstāvis

Gaidis Bērziņš

Latvijas Zvērinātu advokātu padomes pārstāvis

Aivars Lošmanis

Latvijas Juristu biedrības pārstāvis

Aivars Borovkovs

Tiesību zinātņu pētniecības institūta pārstāvis

Ringolds Balodis

Tiesību zinātņu pētniecības institūta pārstāve

Lauma Bērziņa

Latvijas Darba devēju konfederācijas
pārstāve

Inese Olafsone

Latvijas Tirgotāju asociācijas pārstāve

Anete Grigule

Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa
administratoru asociācijas pārstāvis

Kaspars Novicāns

Ārvalstu investoru padomes Latvijā pārstāvis

Aigars Gozītis

Banku augstskolas Uzņēmējdarbības un biznesa informātikas
katedras pārstāvis

Jānis Grasis

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras
pārstāvis

Jānis Loze

Latvijas Krimināllietu advokātu biedrības pārstāvis

Aldis Alliks

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes pārstāvis

Jānis Kārklīņš

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra darbinieki:
galvenā valsts notāra vietnieks

Sandis Karelis

Pieaicinātie eksperti:

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Pastāvīgās darba
grupas Komerclikuma grozījumu izstrādei loceklis

Viktors Šadinovs

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Civiltiesību
departamenta direktore

Dagnija Palčevska

Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Civiltiesību
departamenta Komerctiesību nodaļas vadītāja

Baiba Lielkalne

Protokolē:
Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
Juridiskās nodaļas juriskonsults

Edgars Buka

Sanāksmi sāk plkst. 14:00.

Guna Paidere atklāj sēdi. Informē sēdes dalībniekus, ka atbilstoši Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Reģistrs) Konsultatīvās padomes nolikuma 10.punktam padomes loceklim, kurš ir personiski ieinteresēts padomē izskatāmajā jautājumā, jāpaziņo par to pārējiem padomes locekļiem. Aicina Sandi Kareli iepazīstināt klātesošos par darba kārtībā esošo jautājumu.

Sandis Karelis informē klātesošos par darba kārtībā esošo jautājumu, proti, par līdzmantinieku vairākuma, kurš pārvalda nedalītajā mantojumā ietilpstošās sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) pamatkapitāla daļas, tiesībām iecelt nedalītā mantojuma pārvaldnieku. Norāda, ka Reģistra 2018.gada 28.novembra Konsultatīvās padomes nozaru sēdē (turpmāk – Sākotnējā sēde) sēdes dalībnieki pauda kopīgu viedokli, ka atbilstoši Civillikuma 716.panta otrajai daļai nedalītajā mantojumā ietilpstošo pamatkapitāla daļu pārvaldīšanas un lietošanas kārtību nosaka līdzmantinieku vairākums ar savu lēmumu. Līdzmantinieku vairākums pamatkapitāla daļas var pārvaldīt tieši bez kopīgā pārstāvja iecelšanas. Tāpat Sākotnējā sēdē tika pausts viedoklis, ka, lai nodrošinātu SIA dalībnieku reģistra nodalījumā ierakstīto ziņu atbilstību faktiskajai situācijai, tad SIA dalībnieku reģistra nodalījumu var ierakstīt no mantojuma apliecībām izrietošās ziņas par līdzmantiniekiem. Ņemot vērā Sākotnējā sēdē pasutos viedokļus Reģistra tiesību piemērošanas prakse tika manīta, atļaujot līdzmantinieku vairākumam Civillikuma 716.panta otrās daļas kārtībā lemt par izmaiņām SIA, ja SIA pamatkapitāla daļas ietilpts nedalītajā mantojumā.

Reģistrā konstatēts gadījums, kurā ir iesniegts SIA dalībnieku reģistra nodalījums, no kurā iekļautās informācijas secināms, ka līdzmantinieku vairākums ir iecēlis Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzēto pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgo pārstāvi. Ņemot vērā iepriekš minēto sēdes dalībniekiem vajadzētu izdiskutēt sekojošus jautājumus:

- 1) vai līdzmantinieku vairākums ir tiesīgs iecelt SIA pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgo pārstāvi ņemot vērā, ka līdzmantiniekiem katram atsevišķi pieder tikai domājamā daļa no visa nedalītā mantojuma;
- 2) gadījumā, ja līdzmantinieki ir tiesīgi iecelt SIA pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgo pārstāvi, tad vai šo kopīgo pārstāvi Civillikuma 716.panta otrās daļas kārtībā ir tiesīgs iecelt līdzmantinieku vairākums vai arī par kopīgā pārstāvja iecelšanu jāvienojas visiem līdzmantiniekiem kopīgi.

Jānis Loze pauž viedokli, ka gadījumā, ja pamatkapitāla daļas ietilpst līdzmantinieku nedalītajā mantojumā, tad katram līdzmantiniekam nepieder domājamā daļa no visām pamatkapitāla daļām, bet katram līdzmantiniekam pienākas reālas pamatkapitāla daļas un līdzmantiniekiem domājamās daļās pieder tikai atlikušās pamatkapitāla daļas, kuras aritmētiski nevar tikt sadalītas starp līdzmantiniekiem. Norāda, ka pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgais pārstāvis ieceļams ar visu līdzmantinieku piekrišanu, nevis ar līdzmantinieku vairākuma lēmumu, jo nebūtu pieļaujama situācija, ka līdzmantinieku vairākums pieņem līdzmantinieku mazākumam saistošu lēmumu par šī kopīgā pārstāvja iecelšanu, kurš sekojoši arī rīkojas līdzmantinieku mazākuma vārdā.

Sandis Karelis jautā sēdes dalībniekiem vai līdz nedalīta mantojuma reālai sadalei var uzskatīt, ka vairākām personām kopīpašumā kopīgi pieder nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas.

Jānis Loze norāda, ka Sākotnējā sēdē tika pausts viedoklis, ka līdzmantinieku vairākums ir tiesīgs pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās SIA pamatkapitāla daļas, taču netika diskutēts par līdzmantinieku vairākuma tiesībām iecelt Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzēto kopīgo pārstāvi.

Dagnija Palčevska precizē un norāda, ka no Sākotnējā sapulcē paustajiem viedokļiem secināms, ka nav svarīgi vai līdzmantinieki vienojas vai nevienojas par SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanu, bet ir svarīga tieši līdzmantinieku vairākuma griba. Attiecīgi nav svarīgi vai līdzmantinieku vairākuma griba attiecībā uz SIA tiek pausta tieši vai ar līdzmantinieku vairākuma iecelta SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja starpniecību.

Jānis Loze pauž viedokli, ka līdzmantinieku vairākums nebūtu tiesīgs iecelt Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā minēto SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi, jo līdzmantinieku mazākums nav paudis gribu par šī kopīgā pārstāvja iecelšanu. Attiecīgi tiek iecelts līdzmantinieku mazākuma pārstāvis SIA pret paša līdzmantinieku mazākuma gribu.

Sandis Karelis jautā vai līdzmantinieku kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā turpmāk no pamatkapitāla daļām izrietošās dalībnieka tiesības realizē tikai līdzmantinieku ieceltais SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis un līdzmantinieki ir tiesīgs lemt tikai par ieceltā SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja atcelšanu.

Dagnija Palčevska pauž viedokli, ka līdzmantinieku SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā līdzmantinieku vairākums nebūtu tiesīgs arī paralēli turpināt lemt par izmaiņām SIA.

Jānis Grasis norāda, ka visiem līdzmantiniekiem jāvienojas par SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanu. Šī kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā turpmāk SIA pamatkapitāla daļas pārvalda tikai kopīgais pārstāvis līdz viņa atcelšanai.

Kaspars Novicāns pievienojas paustajam viedoklim un norāda, ka SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā veidojas pilnvarojuma attiecības. Attiecīgi līdzmantinieku mazākumam kļūst sasītošas kopīgā pārstāvja darbības un attiecīgi SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi var iecelt tikai ar visu līdzmantinieku piekrišanu.

Dagnija Palčevska norāda, ka Civillikums nošķir nedalītā mantojuma pārvaldīšanu no rīcības ar nedalīto mantojumu. Attiecīgi nedalīto mantojumu pārvalda līdzmantinieku vairākums, savukārt rīcībai ar nedalīto mantojumu nepieciešama visu līdzmantinieku piekrišana. Proti, nedalīto mantojumu drīkst pārvaldīt pretēji līdzmantinieku mazākuma gribai.

Gaidis Bērziņš jautā vai līdzmantinieks ir tiesīgs nedalītā mantojuma gadījumā atsavināt savu domājamo daļu no SIA pamatkapitāla daļām. Gadījumā, ja līdzmantinieks ir tiesīgs to darīt, tad kāda ir domājamās daļas no pamatkapitāla daļām atsavināšanas kārtība.

Kaspars Novicāns norāda, ka līdzmantinieki nebūtu tiesīgi atsavināt savu domājamo daļu no SIA pamatkapitāla daļās, jo nedalītais mantojums nav sadalīts.

Jānis Loze papildinot norāda, ka līdzmantinieks būtu tiesīgs atsavināt savu domājamo daļu no SIA pamatkapitāla daļām, ja līdzmantinieka īpašumtiesības uz SIA pamatkapitāla daļām ir nostiprināta SIA dalībnieku reģistra nodalījumā.

Sandis Karelis paskaidro, ka līdzmantinieka ierakstīšana dalībnieku reģistra nodalījumā nepiešķir līdzmantiniekam īpašumtiesības uz konkrētām SIA pamatkapitāla daļām. Šāds ieraksts dalībnieku reģistra nodalījumā informē trešās personas par faktisko situāciju ar SIA pamatkapitāla daļām. Jautā par SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanas kārtību gadījumā, ja uz vienu SIA pamatkapitāla daļu ir vairāki kopīpašnieki.

Aivars Lošmanis pauž viedokli, ka līdzmantinieku kopīgais pārstāvis ir iecerjams ar līdzmantinieku vairākuma lēmumu, jo nav juridiska pamata vienbalsīguma principa piemērošanai. Komerclikuma 157.pantā nav noteikta SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja ieceršanas kārtība. Kopīgais pārstāvis būtu iecerjams atbilstoši tām tiesību normām, kas regulē attiecīgo tiesību kopību. Attiecīgi, ja tiesību kopības pamats ir nedalīts mantojums, tad piemērojamas Civillikuma normas par nedalīto mantojumu. Norāda, ka jānošķir nedalītā mantojuma pārvaldīšana, kas regulēta Civillikuma 716.panta otrajā daļā no rīcības ar nedalīto mantojumu, ko regulē Civillikuma 719.pants. Rīcība ar nedalīto mantojumu ir jebkura darbība, kas samazina nedalītā mantojuma vērtību. Darbības ar nedalītajā mantojumā esošajām SIA pamatkapitāla daļām, lemjot par izmaiņām SIA, uzskatāma nedalītajā mantojumā ietilpstošo pamatkapitāla daļu pārvaldīšanu, ko regulē Civillikuma 716.panta otrā daļa, jo šo darbību rezultātā netiek samazināta nedalītā mantojuma vērtība. Attiecīgi kopīgais pārstāvis būtu iecerjams ar līdzmantinieku vairākuma lēmumu, atbilstoši domājamās daļas lielumam no nedalītā mantojuma.

Papildus norāda, ka kopīpašuma gadījumā saskaņā ar Civillikuma 1068.panta pirmo daļu rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu. Šādā gadījumā netiek nošķirta rīcība ar kopīpašumu no kopīpašumu pārvaldīšanas. Attiecīgi kopīpašuma gadījumā SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis būtu iecerjams ar visu kopīpašnieku piekrišanu. Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzētā SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja mērķis ir darīt zināmu pārējiem SIA dalībniekiem un valdei, kurš ir tiesīgs izmantot no pamatkapitāla daļām izrietošās dalībnieka tiesības gadījumā, ja SIA pamatkapitāla daļas kopīgi pieder vairākām personām.

Jānis Loze oponējot paskaidro, ka Komerclikuma 157.panta pirmās daļas mērķis ir noteikt, ka gadījumā, ja vairākām personām kopīgi pieder viena SIA pamatkapitāla daļa, tad šīs personas kopīgi iecerj kopīgo pārstāvi. Gadījumā, ja likumdevēja mērķis būtu bijis paredzēt, ka SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi var iecelt ar vairākuma lēmumu, tad likumdevējs būtu attiecīgajās tiesību normās paredzējis šādu tiesisko regulējumu. Nebūtu tiesiski, ja vairākums varētu iecelt mazākumam saistošu pārstāvi. SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis līdz viņa atcelšanai lemj pamatkapitāla daļu kopīpašnieku vietā.

Aivars Lošmanis pauž viedokli, ka SIA dalībnieku kopīgajam pārstāvim nav obligāti jābūt iecerjam vienbalsīgi. SIA dalībnieku kopīgajam pārstāvim ir visas no pamatkapitāla daļām izrietošās dalībnieku tiesības. Norāda uz problēmu, ka Civillikumā iekļautās normas par kopīpašumu regulē tikai rīcību ar kopīpašumu. Kopīgā pārstāvja ieceršanu nebūtu uzskatāma par rīcību ar pamatkapitāla daļām, bet gan par to pārvaldību. Attiecīgi būtu jānoskaidro vai pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgo pārstāvi iecerj ar visu kopīpašnieku piekrišanu, vai vairākuma lēmumu.

Aivars Borovkovs paskaidro, ka pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgā pārstāvja ieceršanas gadījumā viņa rīcība kļūst saistoša visiem kopīpašniekiem.

Jānis Kārklīņš norāda, ka pārstāvja ieceršana ir saistību tiesību nodibināšana. Neviena persona nevar stāties saistību tiesiskajā attiecībā bez attiecīga gribas izteikuma. Turklāt gadījumā, ja līdzmantinieku vairākums var iecelt SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi, tad veidojas līdzmantinieku mazākuma īpašumtiesību ierobežojums. Šābu gadījumā attiecīgās tiesību normas tulkojamas sašaurināti, samazinot personas īpašumtiesību ierobežojumu.

Civillikuma 716.panta otrajā daļā nav noteikts izņēmums no vispārējā principa, ka saistību tiesību nodibināšanai nepieciešams attiecīgs gribas izteikums, t.i., iepriekš minētā norma regulē faktisku darbību veikšanu, lai uzturētu nedalītajā mantojumā esošās lietas, nevis juridisku darbību veikšanu. Jebkura juridiska darbība ar pamatkapitāla daļām, tostarp SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja ieceršana, ir rīcība ar pamatkapitāla daļām, ko regulē Civillikuma 719.pants. Kopīgais pārstāvis nedrīkstētu rīkoties, ja nav saņemta visu līdzmantinieku piekrišana viņa ieceršanai.

Sandis Karelis vērš uzmanību, ka saskaņā ar Komerclikuma 157.panta trešo daļu personas, kurām kopīgi pieder viena daļa sabiedrībā, atbild solidāri par saistībām, kas izriet no šīs daļas.

Jānis Kārklīšs papildina, ka solidāra saistība nevar rasties bez attiecīgās personas gribas izteikuma.

Aivars Lošmanis norāda, ka Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā imperatīvi noteikts, ka gadījumā, ja pamatkapitāla daļas pieder vairākām personām kopīgi, tad šīs personas no pamatkapitāla daļām izrietošās tiesības var izmantot, tikai ieceļot kopīgu pārstāvi. Gadījumā, ja visiem pamatkapitāla daļu kopīpašniekiem kopīgi jāvienojas par kopīgā pārstāvja iecelšanu, tad pastāv iespēja, ka tiek nodarīts būtisku kaitējumu SIA, ja pamatkapitāla daļu kopīpašnieki nevar vienoties par kopīgā pārstāvja iecelšanu.

Jānis Kārklīšs pievienojas un pauž viedokli par problēmu esošajā normatīvajā regulējumā. Vienlaikus paskaidro, ka bez tiesiska pamata nevar nodibināt saistību tiesību bez attiecīga personas gribas izteikuma.

Jānis Loze norāda, ka no Sākotnējā sēdē paustajiem viedokļiem secināms, ka līdzmantinieku vairākums ir tiesīgs pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās SIA pamatkapitāla daļa tieši bez kopīgā pārstāvja iecelšanas. Komerclikuma 157.panta pirmā daļa regulē situāciju, kad vairākām personām kopīgi pieder viena pamatkapitāla daļa, jo pārējām pamatkapitāla daļām jābūt reāli sadalītām. Līdzmantinieku vairākums atbilstoši Civillikuma 716.panta otrajai daļai ir tiesīgs pieņemt jebkādu lēmumu attiecībā uz nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām, kā, piemēram, iecelt SIA valdes locekļus. Taču kopīgā pārstāvja iecelšanai nepieciešama visu līdzmantinieku piekrišana.

Aivars Lošmanis paskaidro, ka kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā līdzmantinieku vairākums nebūtu tiesīgs tālāk lemt kopīgā pārstāvja vietā.

Jānis Loze precizē, ka līdzmantinieku vairākuma iecelts pārstāvis nebūtu uzskatāms par kopīgo pārstāvi Komerclikuma 157.panta pirmās daļas izpratnē.

Viktors Šadinovs pauž viedokli, ka gadījumā, ja ir iecelts līdzmantinieku SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis, tad līdzmantinieku vairākums nav tiesīgs turpmāk lemt kopīgā pārstāvja vietā par izmaiņām SIA līdz brīdim, kamēr kopīgais pārstāvis netiek atcelts.

Jānis Loze pievienojas paustajam viedokli ar nosacījumu, ka kopīgais pārstāvis tiek iecelts ar visu līdzmantinieku piekrišanu. Gadījumā, ja līdzmantinieki vienbalsīgi nevar vienoties par kopīgā pārstāvja iecelšanu, tad nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas turpina pārvaldīt līdzmantinieku vairākums.

Aivars Lošmanis norāda uz problēmu gadījumā, ja SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis ieceļams un atceļams tikai ar visu līdzmantinieku piekrišanu. Proti, gadījumā, ja pa SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi tiek iecelts viens no līdzmantiniekiem, tad šī kopīga pārstāvja atcelšana var kļūt neiespējama, jo līdzmantinieks, kurš vienlaikus arī ir iecelts kā kopīgais pārstāvis, var balsot pret šādu lēmumu un attiecīgi kopīgā pārstāvja atcelšana kļūst neiespējama.

Jānis Loze paskaidro, ka valstij nevajadzētu jaukties personu privāttiesiskajās attiecībās. Pašiem līdzmantiniekiem jāparedz iespējamās sekas, ja līdzmantinieki kopīgi ieceļ vienu līdzmantinieku par SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi. Turklāt jebkurš līdzmantinieks ir tiesīgi vērsties tiesā ar prasības pieteikumu par nedalītā mantojuma izbeigšanu un tā reālo sadali.

Aldis Alliks pievienojas viedoklim, ka jebkurš līdzmantinieks var prasīt nedalītā mantojuma reāli sadali, vēršoties ar attiecīgu prasījumu tiesā.

Sandis Karelis jautā vai kamēr nav veikta nedalītā mantojuma reālā sadale, būtu uzskatāms, ka līdzmantiniekiem pieder kopīgi nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas, jo katram līdzmantiniekam kopīgi pieder tikai domājamā daļa no visa nedalītā mantojuma. Tas vien, ka līdzmantinieki ierakstīti SIA dalībnieku reģistra nodalījumā nenozīmē, ka līdzmantinieki kļuvuši par attiecīgo pamatkapitāla daļu īpašniekiem, jo šāda ieraksta dalībnieku reģistra nodalījumā mērķis ir atspoguļot faktisko situāciju ar SIA pamatkapitāla daļām, t.i., lai aktuālajā SIA dalībnieku reģistra nodalījumā netiktu atspoguļota informācija par bijušo dalībnieku, kurš ir miris un kuram piederošās pamatkapitāla daļas tiek mantotas. Attiecīgi būtu nepieciešams izdiskutēt jautājumu par to, vai līdzmantinieki līdz nedalītā mantojuma reālai sadalei vispār ir tiesīgi iecelt Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzēto SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi.

Viktors Šadinovs papildina, ka šāds SIA dalībnieku reģistra nodalījums, kurā norādītas ziņas par nedalītā mantojuma līdzmantiniekiem, informē cita personas par to, kuras personas tieši ir mantojušas konkrētās pamatkapitāla daļas un kuri attiecīgi arī ir tiesīgi arī tās pārvaldīt kā nedalītā mantojuma līdzmantinieki.

Aldis Alliks norāda, ka kamēr nedalītais mantojums nav reāli sadalīts, tikmēr līdzmantinieki nebūtu tiesīgi iecelt SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi.

Gaidis Bērziņš jautā vai gadījumā, ja viens no kopīpašniekiem atsavina savu domājamo daļu no pamatkapitāla daļām, tad vai ir nepieciešama pārējo visu kopīpašnieku piekrišana.

Viktors Šadinovs atbild, ka saskaņā ar Civillikuma 1072.pantu katra kopīpašnieka domājamā daļa kopējā lietā pieder vienīgi viņam. Tādēļ viņš drīkst ar to visādi rīkoties, atbilstoši tās būtībai, ja vien šī rīcība līdz ar to neattiecas uz pārējo kopīpašnieku daļām. Attiecīgi kopīpašnieks ir tiesīgs brīvi atsavināt sev piederošo domājamo daļu no pamatkapitāla daļām.

Jānis Loze pauž viedokli, ka nedalītais mantojums būtu uzskatāms par sadalītu, jo katram līdzmantiniekam pieder domājamā daļa no pamatkapitāla daļām.

Dagnija Palčevska norāda, ka nedalītais mantojums nav sadalīts, jo nevienam līdzmantiniekam reāli nepieder neviena no nedalītajā mantojumā esošajām pamatkapitāla daļām.

Jānis Loze paskaidro, ka, lai persona tiktu ierakstīta SIA dalībnieku reģistra nodalījumā, tad jābūt dokumentam, kas apstiprina personas īpašuma tiesības uz konkrētām pamatkapitāla daļām.

Sandis Karelis atkārtoti norāda, ka informatīvi ierakstot līdzmantiniekus SIA dalībnieku reģistra nodalījumā, netika nostiprinātas līdzīpašnieku īpašuma tiesības uz konkrētām pamatkapitāla daļām.

Dagnija Palčevska atgādina, ka jau Sākotnējā sēdē tika diskutēts par to, vai ir iespējams SIA dalībnieku reģistra nodalījumā ierakstīt līdzmantiniekus, ja nav notikusi nedalītā mantojuma reālā sadale. Proti, Sākotnējā sēdē tika pausts viedoklis, ka SIA dalībnieku reģistra nodalījumā būtu atspoguļojama informācija par nedalītā mantojuma līdzmantiniekiem, lai attiecīgi līdzmantinieku vairākums Civillikuma 716.panta otrās daļas kārtībā varētu pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas. Tāpat norāda, ka jau iepriekš Sākotnējā sēdē tika secināts, ka Reģistrs nav tiesīgs līdzmantinieku vietā reāli sadalīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas.

Aivars Lošmanis jautā vai šādā gadījumā ir piemērojams Komerclikuma 157.panta pirmā daļa par SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanu.

Jānis Loze pauž viedokli, ka Komerclikuma 157.panta pirmā daļa iemērojama gadījumā, kad viena SIA pamatkapitāla daļa kopīgi pieder vairākām personām, nevis kad viss SIA pamatkapitāls domājamās daļās pieder vairākām personām.

Sandis Karelis secina, ka sēdes dalībniekiem ir dažādi viedokļi par konkrēto darba kārtības jautājumu. Aicina sākotnēji izdiskutēt jautājumu par to, vai līdzmantinieki ir tiesīgi iecelt SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi situācijā, kad pamatkapitāla daļas ietilpst nedalītā mantojumā un nav veikta nedalītā mantojuma reālā sadale. Sākotnējā sēdē tika diskutēts par līdzmantinieku vairākuma tiesībām pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas, piemēram, līdzmantinieku vairākumam ieceļot SIA valdi. Taču šobrīd problēma ir ar Komerclikuma 157.panta pirmās daļas piemērošanu situācijā, kad katram līdzmantiniekam pieder tikai domājamā daļa no visa nedalītais mantojuma, t.i., vai var tikt uzskatīts, ka vairākām personām kopīgi pieder pamatkapitāla daļas.

Viktors Šadinovs norāda, ka Reģistrs nebūtu tiesīgs iejaukties līdzmantinieku savstarpējās attiecībās, līdzmantinieku vietā sadalot nedalīto mantojumu.

Gaidis Bērziņš paskaidro, ka šādā gadījumā līdzmantinieki ir spiesti reāli sadalīt nedalīto mantojumu, kas ir pretrunā Civillikuma 715.pantā noteiktajam, ka līdzmantinieki drīkst valdīt nedalīto mantojumu, neveicot nedalītā mantojuma reālo sadali.

Jānis Loze jautā vai nedalītais mantojums drīkst pastāvēt bez kopīgā pārstāvja, nedalīto mantojumu Civillikuma 716.panta otrās daļas kārtībā pārvaldot līdzmantinieku vairākumam. Ja jā, tad līdzmantinieku vairākums ar savu lēmumu turpina pārvaldīt nedalīto mantojumu līdz visi līdzmantinieki vienbalsīgi vienojas par kopīgā pārstāvja ieceļšanu.

Aivars Lošmanis un **Ringolds Balodis** informē, ka tiesību doktrīnā, komentējot Komerclikuma 157.pantu, pausts viedoklis, ka kopīgo pārstāvi ieceļ ar visu pamatkapitāla daļu kopīpašnieku piekrišanu.

Dagnija Palčevska paskaidro, ka Civillikums nav vienīgais normatīvais akts, kas regulē kopīpašuma pārvaldīšanas formas. Citos normatīvajos aktos, kas regulē atsevišķas kopīpašuma formas, tiek paredzēts izņēmums no Civillikuma regulējuma par kopīpašumu, paredzot kopīpašnieku vairākuma tiesības lemt par kopīpašuma pārvaldīšanu. Attiecīgi, iespējams, Civillikuma 716.panta otrā daļa ir vēl viens izņēmums no Civillikuma 1068.panta pirmajā daļā noteiktā, ka kopīpašnieki lēmumu pieņem tikai kopīgi. Sekojoši līdzmantinieku vairākums Civillikuma 716.panta otrās daļas kārtībā būtu tiesīgs iecelt kopīgo pārstāvi. Turklāt nebūtu atšķirības, ja līdzmantinieku vairākums savu gribu īstenoto tieši vai ar iecelta SIA dalībnieku kopīga pārstāvja starpniecību.

Kaspars Novicāns iebilst, ka šādā gadījumā līdzmantinieku vairākuma ieceltais kopīgais pārstāvis rīkojas arī līdzmantinieku mazākuma vārdā.

Dagnija Palčevska norāda, ka tam nav būtiskas nozīmes, jo jebkurā gadījumā līdzmantinieku mazākumam ir saistošs līdzmantinieku vairākuma lēmums.

Jānis Loze precizē, ka tādā gadījumā, tas nebūtu uzskatāms par visu līdzmantinieku kopīgo pārstāvi.

Aldis Alliks pievienojas, ka līdzmantinieku vairākuma iecelts pārstāvis nebūtu uzskatāms par līdzmantinieku kopīgo pārstāvi.

Aivars Lošmanis norāda, ka Sākotnējā sēdē jau tiesību tālākveidošanas veidā tika veikta atkāpe no Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā imperatīvi noteiktā, ka personas, kuram kopīgi pieder pamatkapitāla daļas savas tiesības izmanto tikai ar kopīgā pārstāvja starpniecību. Vienlaikus pauž viedokli, ka ne vienmēr līdzmantiniekiem ir jāieceļ kopīgais pārstāvis. Piemēram, gadījumā, ja ar testamentu iecelts testamentā izpildītājs, tad par līdzmantinieku kopīgo pārstāvi būtu uzskatāms testamentā izpildītājs.

Gaidis Bērziņš aicina nošķirt līdzmantiniekus no kopīpašniekiem. Kā jau Sākotnējā sēdē tika secināts, tad attiecībā uz līdzmantiniekus būtu piemērojams Civillikuma 716.panta otrā daļa.

Sandis Karelis jautā vai līdz nedalītā mantojuma reālai sadalei līdzmantinieki būtu uzskatāmi par pamatkapitāla daļu kopīpašniekiem.

Aivars Lošmanis norāda, ka līdzmantinieks manto domājamo daļu no visa nedalītā mantojuma. Veicot nedalītā mantojuma reālo sadali līdzmantinieki varētu vienoties, ka līdzmantinieki kopīgi nedalīti turpina pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās lietas, tostarp pamatkapitāla daļas. Līdzīgi varētu būt gadījumā, kad zemesgrāmatā uz vienu nekustamo īpašumu ieraksta vairākus līdzīpašniekus, kuram katram pieder domājamā daļa no nekustamā īpašuma.

Sandis Karelis papildina, ka mantojuma apliecība vien neaplicina, ka līdzmantiniekam pieder domājamā daļa no nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām, bet apliecina tikai to, ka līdzmantiniekam pieder domājamā daļa no visa nedalītā mantojuma.

Gaidis Bērziņš pauž viedokli, ka gadījumā, ja līdzmantinieki turpina valdīt nedalīto mantojumu, neveicot nedalītā mantojuma reālo sadali, nevarētu tikt ierobežotas līdzmantinieka īpašuma tiesības uz viņa domājamo daļu no nedalītā mantojuma.

Jānis Loze norāda, ka nedalītā mantojuma līdzmantinieki nebūtu uzskatāmi par nedalītajā mantojumā ietilpstošo pamatkapitāla daļu kopīpašniekiem.

Gaidis Bērziņš jautā kurā brīdī nedalītā mantojuma līdzmantinieki kļūst par Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzētajām personām, kurām kopīgi pieder pamatkapitāla daļas un kuras no pamatkapitāla daļām izrietošās dalībnieka tiesības īsteno ar kopīgā pārstāvja starpniecību.

Aldis Alliks informē, ka no Sākotnējā sēdē paustajiem viedokļiem secināms, ka, pirmkārt, Reģistrs nav tiesīgs līdzmantinieku vai tiesas vietā veikt nedalītā mantojuma reālo sadali. Otrkārt, ka līdzmantinieku vairākums atbilstoši Civillikuma 716.panta otrajai daļai nosaka nedalītā mantoja pārvaldīšanas kārtību. Tas sevī ietvertu arī Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzētā SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanu.

Jānis Loze norāda, ka kamēr nav veikta nedalītā mantojuma reālā sadale, tikmēr nedalītā mantojuma līdzmantinieki nav tiesīgi Komerclikuma 157.panta pirmās daļas kārtībā iecelt SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi.

Gaidis Bērziņš jautā, vai šādā gadījumā līdzmantinieki netiek nostādīti situācijā, kurā viņi ir spiesti pretēji Civillikuma 715.pantā noteiktajām veikt nedalītā mantojuma reālo sadali pret pašu gribu.

Jānis Loze atbild, ka nē, jo šādā gadījumā SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja vietā nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas pārvalda un par izmaiņām SIA lemj līdzmantinieku vairākums ar savu lēmumu.

Viktors Šadinovs jautā vai līdzmantinieku vairākums turpina pārvaldīt nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas arī gadījumā, ja domājamās daļas no SIA pamatkapitāla daļām tiek atsavinātas citai personai, kura nav nedalītā mantojuma līdzmantinieks.

Aivars Lošmanis piebilst, ka nedrīkst izveidoties situācija, kuras rezultātā SIA darbība tiek paralizēta.

Kaspars Novicāns paskaidro, ka paši līdzmantinieki ir tiesīgi vienoties par pamatkapitālu daļu reālo sadali un iesniegt Reģistrā attiecīgu SIA dalībnieku reģistra nodalījumu.

Sandis Karelis piebilst, ka Reģistra iepriekšējā praksē līdz Sākotnējai sēdei bija tāda, ka Reģistrs prasīja līdzmantiniekiem veikt nedalītā mantojuma ietilpstošo pamatkapitāla daļu reālo sadali. Vienlaikus tika konstatēta problēma, ka šādos gadījumos nebija neviena persona, kura līdz nedalītā mantojuma sadalei būtu tiesīga izmantot no pamatkapitāla daļām izrietošās SIA dalībnieka tiesības. Tāpēc Sākotnējā sēdē tika secināts, ka līdz nedalītā mantojuma reālai sadalei nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas varētu pārvaldīt līdzmantinieku vairākums. Tāpat tika secināts, ka informatīvam raksturam nedalītā mantojuma līdzmantinieki varētu tikt ierakstīti SIA dalībnieku reģistra nodalījumā, taču tas nenozīmē, ka līdzmantinieki būtu uzskatāmi par konkrēto pamatkapitāla daļu īpašniekiem. Attiecīgi nedalītā mantojuma līdzmantinieki nebūtu uzskatāmi par pamatkapitāla daļu kopīpašniekiem un līdzmantinieki saskaņā ar Komerclikuma 157.panta pirmo daļu nav tiesīgi iecelt pamatkapitālu daļu kopīpašnieku kopīgo pārstāvi.

Kaspars Novicāns norāda, ka likumdevēja mērķis ir darīt zināmu ikvienai personai ziņas par pamatkapitāla daļu piederību, šīs ziņas norādot SIA dalībnieku reģistra nodalījumā. Attiecīgi Reģistrs, iespējams, rīkotos pretēji likumdevēja gribai, nepievienojot attiecīgās SIA reģistrācijas lietai dalībnieku reģistra nodalījumu, kurā atspoguļotas ziņas par līdzmantiniekam piederošajām domājamām daļām no SIA pamatkapitāla daļām, jo netiktu veicināta informācijas atklātība par pamatkapitāla daļu īpašniekiem.

Jānis Loze paskaidro, ka kamēr visi līdzmantinieki nevienojas par SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanu, tikmēr nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas pārvalda līdzmantinieku vairākums ar savu lēmumu.

Aivars Lošmanis papildina, ka SIA dalībnieku kopīgā pārstāvja iecelšanas gadījumā, līdzmantinieku vairākums turpmāk nav tiesīgs iejaukties šī kopīgā pārstāvja kompetencē, jo saskaņā ar Komerclikuma 157.panta pirmo daļu tieši pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgai pārstāvis realizē no pamatkapitāla daļām izrietošās dalībnieka tiesības SIA.

Viktors Šadinovs norāda, ka brīdī, kad līdzmantinieks SIA dalībnieku reģistra nodalījumā tiek ierakstīts kā pamatkapitāla daļu kopīpašnieks, tad Civillikuma 716.panta otrā daļa turpmāk nav piemērojama, jo nedalītais mantojums ir beidzis pastāvēt.

Aivars Lošmanis piebilst, ka atbilstoši Civillikumam var būt sadalīts un nesadalīts mantojums. Attiecīgi ir būtiski, kā konkrētā persona ir ierakstīta SIA dalībnieku reģistra nodalījumā, t.i., kā nedalītā mantojuma līdzmantinieks vai kā pamatkapitāla daļu kopīpašnieks. Tāpat norāda, ka nedalītā mantojuma reālās sadales rezultātā var tikt izveidotas kopīpašuma attiecības uz atsevišķām nedalītajā mantojumā ietilpstošajām lietām, tostarp pamatkapitāla daļām.

Komerclikuma 157.panta pirmās daļas piemērošanas priekšnosacījums ir konkrētu pamatkapitāla daļu piederība vairākām personām tā plašākajā nozīmē. Attiecīgi, iespējams, pamatkapitāla daļu piederība vairākām personām varētu būt arī gadījumā, ja līdzmantiniekiem kopīgi pieder nedalītais mantojums, kurā cita starpā ietilpst šī pamatkapitāla daļas.

Gaidis Bērziņš vērš uzmanību uz Civillikuma 701.pantā noteikto, ka ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku. Attiecīgi jautā vai netiek ierobežotas līdzmantinieku īpašumtiesības uz pamatkapitāla daļām.

Sandis Karelis paskaidro, ka kopīpašums pats par sevi ierobežo personas īpašumtiesības.

Guna Paidere secina, ka sēdes dalībnieki nevar vienoties par kopīgu viedokli attiecīgajā darba kārtības jautājumā.

Sandis Karelis aicina sēdes dalībniekus katru izteikt viedokli par konkrēto darba kārtības jautājumu.

Gaidis Bērziņš pauž viedokli, ka nesaredz ierobežojumus līdzmantiniekam, kuram pieder domājamā daļa no visa nedalītā mantojuma, atbilstoši domājamās daļas lielumam nostiprināt SIA dalībnieku reģistra nodalījumā īpašuma tiesības uz nedalītajā mantojumā ietilpstošajām SIA pamatkapitāla daļām. Attiecīgi šādā gadījumā ieceļams Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzētais SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis, kurš ieceļams ar visu pamatkapitāla daļu kopīpašnieku piekrišanu.

Jānis Grasis pievienojas iepriekš paustajam viedoklim, ka līdzmantinieki būtu ierakstāmi SIA dalībnieku reģistra nodalījumā kā pamatkapitāla daļu kopīpašnieki, atbilstoši katram līdzmantiniekam mantojuma apliecībā noteiktajam domājamās daļas apmēram no nedalītā mantojuma. Tāpat SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis līdzmantiniekiem jāieceļ kopīgi.

Inese Olafsone norāda, ka līdzmantinieki būtu SIA dalībnieku reģistra nodalījumā ierakstāmi kā pamatkapitāla daļu kopīpašnieki. Attiecīgi pamatkapitāla daļu kopīpašniekiem vienbalsīgi jāieceļ kopīgais pārstāvis.

Aivars Lošmanis iebilst, ka Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzētais kopīgais pārstāvis var tikt iecelts ar balsu vairākuma, jo pretējā gadījumā var izveidoties situācija, ka nav neviena persona, kura ir tiesīga izmantot no pamatkapitāla daļās izrietošās SIA dalībnieka tiesības.

Nedalītā mantojuma gadījumā SIA dalībnieku reģistra nodalījumā nebūtu ierakstāma līdzmantinieka īpašumtiesības uz pamatkapitāla daļām, jo domājamās daļas nodibināšana uz pamatkapitāla daļām arī ir iespējams nedalītā mantojuma sadales rezultāts. Mantojuma apliecība vien neaplicina līdzmantinieka īpašuma tiesības uz nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām.

Jānis Loze pievienojas iepriekš paustajam viedokli, ka līdzmantinieka domājamā daļa no nedalītā mantojuma nerada līdzmantinieka tiesību uz attiecīgu domājamo daļu uz nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām. Bez nedalītā mantojuma sadales līdzmantinieki nevar tikt ierakstīti SIA dalībnieku reģistra nodalījumā kā pamatkapitālu daļu kopīpašnieki un attiecīgi līdzmantinieki nebūtu tiesīgi iecelt Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā paredzēto SIA dalībnieku kopīgo pārstāvi. Šādā gadījumā nedalītajā mantojumā ietilpstošās pamatkapitāla daļas turpina pārvaldīt līdzmantinieku vairākums ar savu lēmumu.

Guna Paidere jautā sēdes dalībniekiem vai nebūtu iebildumi sēdes protokolu saskaņot triju, nevis piecu darba dienu laikā.

Sēdes dalībniekiem iebildumu nav.

Aivars Borovkovs pauž viedokli, ka paši līdzmantinieki, pieņemot nedalīto mantojumu, kurā cita starpā ietilpst pamatkapitāla daļas, ir atbildīgi par to, lai SIA līdzmantinieku darbību rezultātā netiek nodarīts kaitējums.

Kaspars Novicāns norāda, ka gadījumā, ja līdzmantinieki manto domājamo daļu no nedalītā mantojuma, tad līdzmantinieki obligāti būtu ierakstāmi arī SIA dalībnieku reģistra nodalījumos kā attiecīgo nedalītajā mantojumā ietilpstošo pamatkapitāla daļu kopīpašnieki, lai atspoguļotu pamatkapitāla daļu faktiskos īpašniekus. Atklātības principa nodrošināšanas nolūkos pret citiem SIA dalībniekiem un sabiedrību kopumā, iespējams, būtu pat apsverama ideja, ka reizē ar mantojuma apliecību izsniegšanu, šādu informāciju zvērināts notārs reģistrē vai nosūta reģistrācijai Reģistram tiešsaitē. Tas pasargātu no ilgstošas neziņas, kas ir faktiskie SIA pamatkapitāla daļu īpašnieki, kā arī apgrūtinātu aktīvu slēpšanu, lai izvairīties no piedziņas

darbībām. Līdzmantinieki vēlāk var vienoties par citu nedalītā mantojuma reālās sadales kārtību, attiecīgi sastādot jaunu SIA dalībnieku reģistra nodalījumu un atspoguļojot aktuālo informāciju par pamatkapitāla daļu piederību. Līdzmantinieku mazākumam nevajadzētu ar vairākuma lēmumu uzspiest pārstāvja iecelšanu pret pašu gribu.

Viktors Šadinovs pauž viedokli, ka mantojuma apliecība, no kuras secināms, ka līdzmantinieks manto tikai domājamo daļu no visa nedalītā mantojuma, nebūtu uzskatāms par dokumentu, kas apliecina līdzmantinieka īpašuma tiesības uz konkrētām nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām, jo nav notikusi nedalītā mantojuma reālā sadale, kuras rezultātā līdzmantinieks var arī neiegūt īpašumtiesības uz konkrētajām nedalītajā mantojumā ietilpstošajām pamatkapitāla daļām. Attiecīgi līdz pamatkapitāla daļu īpašuma tiesību nostiprināšanai SIA dalībnieku reģistra nodalījumā, piemērojams Civillikuma 716.panta otrā daļa. Bet tiklīdz dalībnieku reģistra nodalījumā ir ierakstīts līdzmantinieks ka pamatkapitāla daļu domājamās daļas īpašnieks, tā Civillikuma 716.panta otrā daļa pārstāj darboties, jo nedalītais mantojums attiecībā uz pamatkapitāla daļām pārstāj eksistēt, un pilnā mērā sāk darboties Komerclikuma 157.pants.

Aldis Alliks norāda, ka Komerclikuma 157.panta pirmajā daļā minētais SIA dalībnieku kopīgais pārstāvis iecelams ar visu kopīpašnieku piekrišanu. Ja līdzmantinieks manto domājamo daļu no nedalītā mantojuma, tad līdzmantinieks SIA dalībnieku reģistra nodalījumos arī jāatpogaļo kā nedalītajā mantojumā ietilpstošo pamatkapitāla daļu domājamās daļas īpašnieks.

Aigars Gozītis pievienojas iepriekš paustajam viedoklim, ka līdzmantinieki SIA dalībnieku reģistra nodalījumos ierakstāmi kā pamatkapitāla daļu domājamās daļas īpašnieki, līdzīgi kā uz mantojuma apliecības pamata zemesgrāmatā ieraksta līdzmantinieka īpašumtiesību uz domājamo daļu no nekustamā īpašuma.

Anete Grigule norāda, ka piekrīt analogijas piemērošanai ar zemesgrāmatu un attiecīgi nedalītā mantojuma līdzmantinieki būtu ierakstāmi kā domājamo daļu no pamatkapitāla daļām īpašnieki. Taisnīgāk būtu, ja pamatkapitāla daļu kopīpašnieku kopīgais pārstāvis tiktu iecelts ar visu kopīpašnieku piekrišanu, neskatoties uz to, ka tas var nodarīt kaitējumu pašai SIA.

Sanāksmi pasludina par slēgtu.
Sanāksmi slēdz plkst. 16:15.

Sanāksmes vadītāja

Guna Paidere

Protokolists

Edgars Buka